



ROBERTSFORS
KOMMUN

Samhällsbyggnadskontoret/miljö

Kontrollplan livsmedel 2018 – 2020, Robertsfors kommun



Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	3
2.	Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan	3
2.1	Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan	3
2.1.1	Gemensamma effektmål.....	4
2.1.2	Operativa mål.....	4
2.2	Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom livsmedelsområdet	6
3.	Ansvarsfördelning inom kontrollområdet	6
3.1	Behörig central myndighet.....	6
3.2	Behörig myndighet för kontrollen.....	6
3.3	Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna.....	6
3.4	Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten	7
4.	Samordning	7
4.1	Samordning mellan behöriga myndigheter	7
4.2	Samordning inom behöriga myndigheter.....	7
4.3	Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen.....	7
5.	Befogenheter och resurser för kontrollen	7
5.1	Kontrollmyndighetens befogenheter.....	7
5.2	Kontrollpersonal och utrustning	8
5.3	Finansiering av kontrollen	8
5.4	Kompetenskrav och utbildning.....	9
6.	Organisation och utförande av kontrollen	9
6.1	Registrering och godkännande av kontrollobjekt.....	9
6.2	Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll.....	10
6.3	Rutiner för utförande av kontroll	10
6.4	Provtagning och analys.....	11
6.5	Rapportering av kontrollresultat	11
6.6	Öppenhet i kontrollen	11
7.	Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad	11
8.	Uppföljning och utvärdering av kontrollen	12
8.1	Uppföljning/ utvärdering	12
8.2	Revisioner.....	12
9.	Beredskap.....	12
10.	Flerårig nationell kontrollplan	13
11.	Revision av kontrollplanen	13

1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten. Kraven finns bland annat i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelser om djurhälsa och djurskydd.

Kontrollplanen beskriver hur den offentliga kontrollen är organiserad i Robertsfors kommun, hur kontrollen genomförs och vilka resurser som finns. Kommunstyrelsen samt Jävsnämnden i Robertsfors kommun är tillsynsmyndighet för de livsmedelsverksamheter som bedrivs i kommunen.

Kontrollen grundar sig på gällande lagstiftning och vägledningar, samt de risker som finns klarlagda utifrån den bedömning som görs för varje enskild livsmedelsverksamhet. En grund för kontrollplanen är också tidigare erfarenheter och resultat.

Kontrollplanen gäller för tre år, fram till och med år 2020, men kommer att revideras inför varje nytt verksamhetsår.

Kontrollplanen fastställs av Kommunstyrelsen och Jävsnämnden.

2. Mål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1 Gemensamma effektmål för myndigheterna i livsmedelskedjan

Sedan 1 januari 2017 finns övergripande nationella mål för alla myndigheter i hela kedjan.

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

2.1.1 Gemensamma effektmål

<i>Fokusområde</i>	<i>Effektmål</i>
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, Ehec och norovirus.
Kemiska risker	Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Säkerställa information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

2.1.2 Operativa mål

De gemensamma effektmålen för livsmedelskedjan är nedbrutna i operativa mål. Det finns även operativa mål som utgår direkt från de övergripande målen. De operativa målen bidrar till att nå de gemensamma målen.

De mål som berör kommunen är:

Operativa mål - säkert dricksvatten

MÅL 1: TILLRÄCKLIGA SÄKERHETSBARRIÄRER

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten1 (> 1000 m³/dygn) för att bedöma om säkerhetsbarriärerna vid anläggningarna är anpassade till mikrobiologiska faror (bakterier, virus och parasiter) i råvattnet.

MÅL 2: FAROANALYS KEMISKA RISKER

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla större anläggningar för produktion av dricksvatten1 (> 1000 m³/dygn) för att bedöma att kemiska faror i råvattnet har beaktats i faroanalysen (HACCP).

MÅL 3: HYGIENRUTINER VID REPARATIONER

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid större distributionsanläggningar1 (> 1000 m³/dygn) för att bedöma om ändamålsenliga rutiner finns för läcklagning och annat reparationsarbete för att minimera risken för att mikrobiologiskt förorenat vatten når konsumenterna.

Operativa mål – mikrobiologiska risker

MÅL 5: EHEC I MALET KÖTT

Senast den 31 december 2019 har kontrollmyndigheterna utfört kontroll av att 500 restauranger som serverar rätter av malet/hackat kött (exempelvis hamburgare och råbiff) hanterar faran Ehec så att faran elimineras eller risken att orsaka sjukdom reduceras till en acceptabel nivå. Restauranger som serverar rätterna råa till medium rare ska särskilt beaktas.

MÅL 6: NOROVIRUS OCH PERSONALHYGIEN

Senast den 31 december 2019 har kontrollmyndigheterna utfört kontroll av att 1500 anläggningar, som tillverkar tårter, bakelser, smörgåstårter, smörgåsar och sallader, hanterar faran norovirus så

att faran elimineras eller reduceras till en acceptabel nivå. I målet avses norovirus som riskerar att överföras från personal vid hantering av livsmedlen.

Operativa mål – kemiska risker

MÅL 7: TUNGMETALLER OCH MYKOTOXIN I SPANNMÅL

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid alla kvarnar (spannmål och ris). Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kadmium, arsenik (ris) och ochratoxin A i ingående råvaror understiger gällande gränsvärden.

MÅL 8: MYKOTOXIN I RUSSIN OCH PISTASCHMANDLAR

Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid minst 30 anläggningar i tidigare handelsled (huvudkontor, grossister, importörer) från vilka det släpps ut russin och/eller pistaschmandlar på marknaden. Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av aflatoxin samt ochratoxin A (för russin) understiger gällande gränsvärden.

MÅL 9: TUNGMETALLER OCH MYKOTOXINER I BARNMAT

Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid alla anläggningar som producerar/låter legotillverka spannmålsbaserad mat för spädbarn och småbarn (vällingpulver, grötpulver samt färdigberedd välling och gröt). Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kadmium, arsenik (risbaserade produkter) och mykotoxiner understiger gällande gränsvärden för dessa livsmedel.

MÅL 10: KVICKSILVER OCH MILJÖGIFTER I KOSTTILLSKOTT

Senast den 31 december 2018 ska offentlig kontroll ha utförts vid alla anläggningar i tidigare led (huvudkontor och importörer) som släpper ut fiskoljebaserade kosttillskott på marknaden. Detta för att verifiera att företagarna säkerställer att halterna av kvicksilver samt dioxin och PCB understiger gällande gränsvärden.

Operativa mål - säkerställa information i livsmedelskedjan

MÅL 13: UPPGIFTER OM INGREDIENSER

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 2500 detaljhandelsanläggningar (butiker) och 1250 anläggningar i tidigare led (tillverkning och import) som utformar märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att de uppgifter som anges i ingrediensförteckningarna stämmer med tillsatta ingredienser (minst fyra produkter per anläggning granskas).

MÅL 14: UPPGIFTER OM ALLERGENER

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 200 anläggningar i tidigare led (tillverkare och importörer/ mäklare/ huvudkontor) som släpper ut färdigförpackade bageri- och/eller chokladvaror på marknaden och som utformar/översätter märkning samt märker/förpackar. Detta för att verifiera att informationen i märkningen gällande mjölk och hasselnöt som ingrediens är korrekt.

MÅL 15: UPPGIFTER OM URSPRUNG, ÄGG

Senast den 31 december 2018 har offentlig kontroll utförts vid minst 100 detaljhandelsanläggningar (butiker) av livsmedelsinformation med påstående om svenska ägg. Detta för att verifiera äggens ursprung och flöde i livsmedelskedjan.

MÅL 16: UPPGIFTER OM URSPRUNG, KÖTT

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 300 anläggningar i tidigare handelsled (importörer, grossister, mäklare, styckning) av livsmedelsinformation med påstående om svenskt nöt-, lamm- eller kycklingkött. Detta för att verifiera köttets ursprung och flöde i livsmedelskedjan.

MÅL 17: UPPGIFTER OM EKOLOGISKT

Senast den 31 december 2019 har offentlig kontroll utförts vid minst 50 anläggningar som levererar ekologiska livsmedel (frukt, grönsaker eller kött), som följd av offentlig upphandling. Detta för att verifiera uppgiften om att livsmedlen kommer från ekologisk produktion.

2.2 Kontrollmyndighetens mål för kontroll inom livsmedelsområdet

Livsmedelskontrollens huvudsakliga syfte är att säkerställa att de livsmedel som tillhandahålls är säkra och att konsumenter inte blir vilseledda. För att kunna säkerställa detta och att lagstiftningen efterföljs görs kontroller hos livsmedelsföretagarna i kommunen.

Kontrollen sker utifrån fastställd kontrollplan. Målet är att samtliga livsmedelsobjekt ska få de antal kontrolltimmar som de tilldelats i riskklassningen. För verksamheter som tilldelats mindre än tre kontrolltimmar per år kommer kontroll att ske vartannat eller vart tredje år.

3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Livsmedelsverket är den centrala myndigheten för livsmedelskontroll i Sverige enligt 18 § i Livsmedelsförordningen (2006:813). Jordbruksverket är den centrala myndigheten för djurskyddskontroll i Sverige enligt 60 a § i Djurskyddsförordning (1988:539).

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Livsmedelskontroll i Sverige utövas enligt 11 § Livsmedelslagen (2006:804) av Livsmedelsverket, länsstyrelserna, andra statliga myndigheter och kommunerna.

Livsmedelsverket har den övergripande nationella bevakningen av livsmedelsfrågor men bedriver också kontroll över alla anläggningar som är godkända enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr. 853/2004. I Robertsfors kommun finns tre livsmedelsanläggningar, Ostlagret, Norums fiskrökeri och Ekoranchens slakteri, som Livsmedelsverket har kontrollansvaret över.

Den regionala kontrollmyndigheten är Länsstyrelsen. De är samordnande myndighet för livsmedelskontrollen inom länet samt ansvarar för kontroll inom primärproduktionen. Länsstyrelsen är också första överprövningsinstans i överklagade livsmedelsärenden.

I Robertsfors kommun är det Kommunstyrelsen samt Jämsnämnden som ansvarar för livsmedelskontrollen.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:813). För den nationella ansvarsfördelningen hänvisas också till kap. 8 i ”Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan 2018 – 2021”

3.4 Ansvarsfördelning inom den behöriga myndigheten

Jävsnämnden ansvarar för kontroll av de livsmedelsanläggningar som kommunen driver. Kommunstyrelsen ansvarar för kontroll av övriga livsmedelsobjekt som finns i Robertsfors kommun. Den direkta tillsynen delegeras till miljöinspektörer på Samhällsbyggnadskontoret enligt respektive delegationsordning. Allmänna Utskottet har också delegation att fatta vissa beslut inom området.

4. Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Då den nationella planen för kontroll av livsmedel innefattar flera olika myndigheter är samordning och samsyn viktiga faktorer för att få en jämlik, kostnadseffektiv och rättssäker tillsyn. Det är dessutom ett krav utifrån gällande lagstiftning. Samarbetet ska omfatta hela den offentliga kontrollen och måste därför omsättas i praktiken på alla nivåer.

De möjligheter som finns för nationellt samarbete är framförallt genom de nationella projekt som Livsmedelsverket genomför och samordnar. Övrig samverkan med Livsmedelsverket sker främst genom deras kontrollstödsenhet. Där finns bland annat kontaktpersoner som deltar i Västerbottens länsträffar två gånger per år.

Länsstyrelsen ordnar i samarbete med kommunerna länsträffar två gånger per år där inspektörer från kommunen deltar. Gemensamma tillsynsprojekt inom länet äger också rum med jämna mellanrum.

Samarbete är viktigt inte minst på lokal nivå. En utvecklad samverkan kan bidra till en högre skyddsnivå för människors hälsa och konsumenters intressen. Robertsfors kommun samverkar därför med livsmedelsinspektörer i kranskommunerna. Samverkan sker genom gemensamma tillsynsprojekt och nätverksträffar. Gemensamma, så kallade normerande inspektioner, utförs också för att öka samsynen lokalt.

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

Kontrollen inom Kommunstyrelsen och Jävsnämnden samordnas genom att samma inspektör arbetar med tillsynen av alla objekt. Samarbete är också viktigt, i den mån det är möjligt, med andra förvaltningar inom kommunen.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Ekologisk produktion och ekologiska livsmedel är de enda kontrollområden där uppgifter i den offentliga kontrollen är delegerade till särskilda kontrollorgan. Delegationen är beslutad enligt artikel 5 förordning (EG) nr 882/2004.

Robertsfors kommun delegerar inte någon uppgift inom ansvarsområdet livsmedelskontroll till någon utomstående part.

5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

I Livsmedelslagen (SFS 2006:804) och livsmedelsförordningen (SFS 2006:813) regleras de behöriga kontrollmyndigheternas befogenheter och uppgifter inom livsmedelsområdet.

Kontrollmyndigheterna har befogenhet t.ex. att meddela förelägganden med eller utan vite, att meddela förbud och besluta att ett livsmedel inte får släppas ut på marknaden. Vidare ska en kontrollmyndighet anmäla misstänkta brott till polis eller åklagare.

Enligt Livsmedelslagen har kontrollmyndigheten rätt att få upplysningar, ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen. För åtgärder vid bristande efterlevnad, sanktioner, se avsnitt 7.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

Behovsutredningen gjord december 2017 visar på ett behov av 0,74 årsarbetskrafter för livsmedelstillsyn i Robertsfors kommun 2018. För tillfället finns 0,5 årsarbetskrafter tillgängliga. Hur återstående behov ska tillgodoses är i dagsläget inte bestämt.

Frågor om jäv och bisysslor styrs av regler i Förvaltningslagen (1986:233) och Lag (1994:260) om offentlig anställning. I 11 och 12 §§ Förvaltningslagen framgår i vilka situationer en handläggare och beslutsfattare är jävig.

Regler för tjänstemäns bisysslor finns i 7 – 7d §§ Lag om offentlig anställning. Kortfattat står det att anställda inte får ha bisysslor som kan rubba förtroendet för arbetstagarens opartiskhet eller kan skada myndighetens anseende.

Den utrustning som finns tillgänglig för livsmedelskontroll är:

- Skyddskläder i form av rockar av tyg, hårskydd, engångsrockar i plast och skoskydd.
- Termometer
- Digitalkamera
- Mobiltelefon
- ATP-mätare
- Sterila provtagningsflaskor, burkar, skedar.
- Egen kyl och frys. Vid eventuellt behov av förvaring av större mängder omhändertaget livsmedel kan de nedlagda köken i Nysättragården, sjukhemmet i Ånäset samt Edfastgården användas. Ansvarig för dessa utrymmen är kommunens kostchef.
- Kommunens tjänstebilar.
- Diarie/ärendehanteringssystemet Vision

5.3 Finansiering av kontrollen

Finansieringen av den offentliga livsmedelskontrollen sker i enlighet med:

- förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd,
- förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel.
- livsmedelsverkets vägledning om riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter.
- Taxa för Robertsfors kommuns offentliga kontroll inom livsmedelsområdet

Livsmedelskontrollen finansieras till stor del med avgifter. Årlig kontrollavgift tas ut från kontrollobjekten. Avgiftens storlek baseras på kontrollbehovet som bedöms utifrån kommunens fastställda riskklassningsmodell och timtaxa. Timtaxan är uträknad utifrån en modell framtagen av Sveriges Kommuner och Landsting. Modellen tar hänsyn till kraven i livsmedelslagstiftningen om full kostnadstäckning för kontrollen. Den riskklassningsmodell som används är livsmedelsverkets förslag som antagits av Kommunfullmäktige.

Avgifter tas ut enligt följande:

- Extra offentlig kontroll. Timavgift debiteras för den kontrolltid som krävs. Extra offentlig kontroll är den kontroll som görs vid befogade klagomål samt vid brister där uppföljningen inte kan vänta tills nästa ordinarie kontroll. Eventuella laborationskostnader ska debiteras livsmedelsföretaget.
- Registrering av livsmedelsanläggning. Avgift tas ut motsvarande en timmes handläggningstid.
- Årlig kontrollavgift.- Avgifterna baseras på riskerna som finns i verksamheten samt verksamhetsutövarens erfarenhet.

Uppgifter som finansieras med skattemedel är bland annat:

- Riskklassning av nya verksamheter samt årlig riskklassning enligt erfarenhetsmodulen
- Rådgivning och information
- Sammanträden i livsmedelsärenden
- Kompetensutveckling för personal
- Obefogade klagomålsärenden gällande livsmedel
- Förelägganden och förbud
- Diariehantering av ärenden
- Faktureringsarbete för årlig avgift, avgift för extra offentlig kontroll och avgift för registrering
- Underhåll och uppdatering av register
- Uppdatering av mallar och rutiner

5.4 Kompetenskrav och utbildning

För att arbeta med offentlig kontroll av livsmedel i Robertsfors kommun krävs utbildning som livsmedelsinspektör eller annan likvärdig kompetens samt B-körkort. Andra kompetenser som värdesätts är noggrannhet och självständighet. Vidareutbildning och kurser diskuteras löpande under året. Inspektörerna går på kurser kontinuerligt och deltar i de utbildningar där behovet finns. Kompetensutveckling sker även inom de samverkansformer som finns exempelvis länsträffar och kransträffar med närliggande kommuner. Livsmedelsverkets forum för tillsynsmyndigheter, Livstecknet bidrar också till att öka kompetensen.

6. Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering och godkännande av kontrollobjekt

I januari 2018 finns 67 registrerade livsmedelsanläggningar i Robertsfors kommun. Utöver detta tillkommer ett antal tillfälliga registreringar varje år. Storhushåll, mottagningskök inom skola, vård och omsorg, restauranger, vattenverk, affärer och bensinmackar är exempel på verksamheter som finns i kommunen.

Anmälan om registrering av livsmedelsanläggning ska behandlas inom två veckor efter att anmälan är komplett.

Registreringar sker i enhetlighet med:

- förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd,
- förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien,

- förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung,
- förordning (EG) nr 854/2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel.
- livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:20) om hygien.
- livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 2001:30) om dricksvatten.
- livsmedelsverkets vägledning om riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter.
- livsmedelsverkets vägledning dricksvatten

I förordning (EG) nr 882/2004 finns krav på att kontrollmyndigheterna ska upprätthålla aktuella register över anläggningar som är föremål för kontroll. Samhällsbyggnadskontoret/Miljö registrerar livsmedelsobjekt i ärendehanteringssystemet Vision. Objekten finns också registrerade på ett Excelark där riskklassning samt planerade kontroller finns med. Registren uppdateras kontinuerligt efter utförd kontroll, vid nya registreringar, eller när nya uppgifter inkommer.

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet – riskbaserad kontroll

Prioriteringar mellan kontrollobjekten i kommunen sker med hjälp av livsmedelsverkets vägledning ”Riskklassning av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter”.

Hur ofta en anläggning kontrolleras beror på den årliga kontrolltid anläggningen har. Alla anläggningar som har mer än 2 kontrolltimmar/år inspekteras varje år. Anläggningar som har många kontrolltimmar kan få upp till fyra kontroller under ett år. En detaljerad kontrollplan och en arbetsplan upprättas årligen och följs upp löpande. I planeringsdokumenten finns dokumenterat vilka kontrollpunkter som har kontrollerats vid varje inspektion för att säkerställa att alla punkter blir kontrollerade inom några år.

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Livsmedelskontroll utförs med hjälp av aktuella vägledningar och kontrollhandböcker som livsmedelsverket tagit fram, t.ex. ”Godkännande och registrering av livsmedelsanläggningar”, ”Hygien”, ”Offentlig kontroll av livsmedelsanläggningar” samt ”Offentlig kontroll vid små förskolor, fritidshem och särskilt boende m.m.”. Utifrån livsmedelsverkets rapporteringspunkter utformar Samhällsbyggnadskontoret/Miljö checklistor som används vid livsmedelskontroll.

Kontrollen består av inspektioner och revisioner. Inspektioner sker vanligtvis oanmälda. Vid inspektion kontrolleras ett eller flera moment i livsmedelskedjan. Detta för att kontrollera att verksamheten uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen. Områden som kontrolleras kan vara råvaror och ingredienser, rengöring, kontroll av märkning och kontroll av lokalen.

Revisionen är föranmäld och vid revision utförs en mer ingående genomgång av i förväg meddelade kontrollområden.

Extra offentlig kontroll sker normalt oanmält. Hur inspektionen genomförs beror på vad som ska kontrolleras. Besök på plats är den vanligaste metoden men extra kontroll kan också innefatta granskning av handlingar som skickats in till Samhällsbyggnadskontoret/miljö.

Resultatet av kontrollen dokumenteras i Vision där också all övrig kontakt med verksamhetsutövare antecknas. En kontrollrapport upprättas efter varje kontrolltillfälle. I rapporten framgår det vad kontrollens syfte var, vilka kontrollmetoder som används samt vilket resultat kontrollen gav. Rapporten lämnas också till berörd verksamhetsutövare. Om några avvikelser

lämnas vid revision eller inspektion följ dess upp vid nästkommande besök eller med en extra offentlig kontroll om avvikelsen bedöms så allvarlig att uppföljningen inte bedöms kunna vänta till nästa planerade kontroll. Om samma avvikelse lämnas vid två besök i rad utfärdas ett föreläggande för att åstadkomma rättelse.

6.4 Provtagning och analys

Robertsfors kommun har ett avtal med Alcontrol Laboratories dit prover skickas för analys. Alcontrol är ett ackrediterat laboratorium för de tjänster som upphandlats.

Ingen regelbunden provtagning sker i livsmedelskontrollen. Provtagning planeras i projektform. Provtagning sker i övrigt när det finns behov t.ex. vid misstänkt matförgiftning. När provtagning är aktuellt kontaktas Alcontrol för råd om vilka analyser som är lämpliga samt hur provtagningen bör utföras.

Samhällsbyggnadskontoret/Miljö har en så kallad ATP-mätare för att underlätta kontrollen av rengöring genom att mäta mängden levande celler på en rengjord yta.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Efter att en kontroll genomförts skrivs en kontrollrapport enligt förordning (EG) nr 882/2004. Rapporten förs in i Vision samt skickas ut till verksamhetsutövaren. Mallar framtagna för hur rapporterna ska skrivas finns kopplade till Vision. Mallarna uppdateras kontinuerligt.

Resultatet av kontrollen för livsmedelsanläggningar i kommunen ska enligt Livsmedelsverkets föreskrifter om rapporteringsskyldighet för kontrollmyndigheter (LIVSFS 2009:13) rapporteras årligen till Livsmedelsverket. Rapporteringen sker via livsmedelsverkets myndighetsrapporteringsprogram och resultaten från kontrollerna hämtas direkt från Vision.

6.6 Öppenhet i kontrollen

I Sverige regleras öppenheten i kontrollen framförallt av Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). I korthet innebär detta att alla myndigheter är skyldiga att föra register över de allmänna handlingar som finns hos myndigheten. Ett sådant register kallas vanligtvis för diarium. I diariet registreras uppgifter om dels de handlingar som kommer in till myndigheten, till exempel brev och ansökningar, dels de handlingar som upprättas vid myndigheten, till exempel beslut och kontrollrapporter. I diariet registreras både offentliga och hemliga handlingar.

Vem som helst har rätt att begära att få se en handling som finns hos en myndighet. En allmän handling är vanligen också offentlig, det vill säga vem som helst får ta del av den. Vissa handlingar kan dock innehålla uppgifter som är sekretessbelagda, alltså hemliga. Detta ska prövas av myndigheten utifrån gällande lagstiftning när någon ber att få ut en handling. Se också avsnitt Myndigheter, kontrollorgan och laboratorier i Sveriges nationella kontrollplan för livsmedelskedjan.

7. Sanktioner – åtgärder vid bristande efterlevnad

De juridiska befogenheterna för att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns beskrivet i "Livsmedelsverkets vägledning om sanktioner i livsmedelslagstiftningen". Exempel på åtgärder som kontrollmyndigheten har möjlighet att vidta är föreläggande, förbud, begränsa eller förbjuda utsläppande på marknaden, beordra att foder eller livsmedel återkallas, dras tillbaka från

marknaden och/eller destrueras samt tillfälligt eller permanent återkalla anläggningars godkännande. Möjlighet finns att kombinera med vite.

Sanktioner används när det i kontrollen konstaterats avvikelser mot lagstiftningen. Vid val av sanktioner beaktas proportionalitetsprincipen. När misstanke om att ett brott begåtts anmäls detta till polisen.

Inspektörer i Robertsfors kommun har delegation att utfärda sanktionsåtgärder. Delegationsbeslut redovisas till Allmänna Utskottet respektive Jävsnämnden.

8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning/ utvärdering

Uppföljning av verksamhetsplaneringen sker varje månad tillsammans med ansvarig chef. I slutet av året utvärderas den årliga verksamhetsplaneringen. Halvårsvis sker en fördjupad uppföljning för att utvärdera om kontrollplanen behöver revideras. Utvärderingen ligger sedan till grund för nästa års planering.

I planeringsdokumenten finns dokumenterat vilka kontrollpunkter som har kontrollerats vid varje inspektion för att säkerställa att alla punkter blir kontrollerade inom några år.

Uppföljning och utvärdering rapporteras till Allmänna utskottet och Jävsnämnden årligen.

8.2 Revisioner

Länsstyrelsen gör revision av kommunens livsmedelskontroll med några års mellanrum. (Senast hösten 2014.) Eventuella brister noteras i en revisionsrapport som kommunen förväntas besvara med en åtgärdsplan. Ifall Länsstyrelsen bedömer att kommunen inte rättar till bristerna kan de begära att Livsmedelsverket förelägger kommunen att vidta rättelse. Kommunfullmäktiges organ för granskning av nämndernas verksamhet är kommunrevisionen. Revisorerna prövar om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om nämndernas interna kontroll är tillräcklig. Kommunrevisionen gör självständiga och oberoende utvärderingar.

9. Beredskap

I pärmen ”*Rutiner m.m. livsmedel*” finns rutiner och annat material till stöd vid livsmedelsrelaterade risksituationer:

- Rutin vid anmälan om matförgiftning
(finns också på F:\Miljökontoret\Livsmedel\Matförgiftning)
- Telefonlistor
- Krisberedskapsplan för Robertsfors kommuns dricksvattenförsörjning 2012

I Robertsfors kommun finns också:

- Ledningsplan och informationsplan vid en extraordinär händelse i Robertsfors kommun

10.Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd sker. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

11.Revision av kontrollplanen

Kontrollplanen gäller för tre år, fram till och med år 2020, men kommer att revideras inför varje nytt verksamhetsår.